

ญี่ปุ่นกำลังเริ่มปรับตัว กับอุณหภูมิสูงผิดปกติในฤดูร้อน

อุณหภูมิในฤดูร้อนเริ่มสูงขึ้นหลังจากปี 2018

จากรายงานของสมาคมอุตุนิยมวิทยาญี่ปุ่นพบว่าก่อนหน้าปี 2017 จะมีวันที่อุณหภูมิขึ้นสูงเกินกว่า 40 องศาเซลเซียสเพียงสักครั้งในหลายปี แต่หลังปี 2018 เป็นต้นมา มีรายงานอุณหภูมิทะยานขึ้นสูงกว่า 40 องศาในหลายหลายจังหวัดทั่วประเทศต่อเนื่องกันทุกปี

สาเหตุหลัก ๆ มาจากอุณหภูมิบนผิวน้ำทะเลที่สูงขึ้น ลมประจำฤดูกาลเคลื่อนตัวไปทางทิศเหนือ ส่งผลให้ร่องความกดอากาศอุ่นถูกพัดพาเข้ามาใกล้ญี่ปุ่นง่ายขึ้น แถมยังเจอกับร่องความกดอากาศสูงในมหาสมุทรแปซิฟิกและร่องความกดอากาศสูงจากทิเบตเข้ามาปกคลุมซ้อนกันด้วย ดังนั้นเมื่อมีลมที่พัดเข้ามาเขาเข้ามาจึงนำเอาอุณหภูมิที่ทะยานขึ้นสูงเข้ามาด้วย และในเมืองใหญ่ ๆ ที่ผู้คนพากันเปิดเครื่องปรับอากาศทั้งวันทั้งคืน ลมร้อน ๆ ที่ถูกปล่อยออกมาในบรรยากาศจึงยิ่งทำให้อุณหภูมิลดลงยากแม้ยามค่ำคืน วนกันเป็นลูบเช่นนี้

ณ วันที่ 3 กันยายน 2025 ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงพฤษภาคมปีนี้ เกียวโตมีวันที่อุณหภูมิสูงสุดเกิน 35 องศา รวม 55 วัน

นารา 48 วัน โอซากา 43 วัน ต่างก็เป็นจำนวนวันที่สูงที่สุดเท่าที่เคยเก็บสถิติ และแม้แต่ชิบะไปโโรในฮอกไกโดเองยังเผชิญกับวันที่ร้อนเกิน 30 องศาถึง 35 วัน มากที่สุดในรอบ 101 ปี วันที่ร้อนกว่า 35 องศาพบในจุดวัด 174 แห่งของฮอกไกโด บางเมืองอุณหภูมิทะยานขึ้นไปใกล้แตะ 40 องศาก็มีเล่นเอาอุตุนิยมวิทยาต้องออกมาเตือนให้ผู้คนระวังโรคลมแดดกันแทบทุกวัน

สมาคมอุตุนิยมวิทยาเพิ่มศัพท์ที่ใช้เรียกวันที่อุณหภูมิสูง

ผู้รู้ให้ข้อมูลว่าจากการที่อุณหภูมิในฤดูร้อนพุ่งขึ้นสูงอย่างต่อเนื่องเช่นนี้ ทำให้ในปี 2022 นักพยากรณ์อากาศ (โยะโฮชิ) ได้สั่งกีดสมาคมอุตุนิยมวิทยาญี่ปุ่นจำนวน 130 คนได้ร่วมกันบัญญัติคำศัพท์ใหม่เพื่อถ่ายทอดวันที่อุณหภูมิสูงสุด สูงเกินกว่า 40 องศาขึ้นไป รวมทั้งวันที่อุณหภูมิต่ำสุดยามค่ำคืนยังสูงกว่า 30 องศา เพื่อย้ำเตือนอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับร่างกายได้เพิ่มเติม ทำให้ปัจจุบันมีศัพท์ที่ใช้เรียกวันที่อากาศร้อนแตกต่างกัน ดังนี้

(1) “โมไซปิ” (วันร้อนจัด) วันที่อุณหภูมิสูงสุดเกินกว่า 35 องศาขึ้นไป

(2) “เน็ตไต้ยะ” (คืนอบอ้าว) ค่ำคืนที่อุณหภูมิต่ำสุดสูงกว่า 25 องศา

(3) “โคะคุไซปิ” (วันร้อนรุนแรง) วันที่อุณหภูมิสูงสุดเกินกว่า 40 องศาขึ้นไป

(4) “โจเน็ตไต้ยะ” (คืนอบอ้าวสุด ๆ) ค่ำคืนที่อุณหภูมิต่ำสุดสูงกว่า 30 องศา

ที่น่ากังวลคือ “ความผิดปกติ” ของอากาศหลายปีมานี้ ต่อไปอาจกลายเป็น “เรื่องปกติ” ของญี่ปุ่นในวันข้างหน้าก็ได้

▲ นาข้าวใจกลางโอซากาเริ่มออกรวงแล้ว

พัฒนาสายพันธุ์ข้าวที่ทนความร้อนให้ผลผลิตดี

อุณหภูมิสูงอย่างต่อเนื่องยังส่งผลกระทบต่อพืชผักผลไม้มานานาชนิดโดยเฉพาะข้าวธัญญาหารหลักของคนญี่ปุ่น หลังข้าวเริ่มออกรวงในปีน้ ก็พบรายงานว่าเมล็ดข้าว ด้านในมีสีขาวขุ่นเป็นรูกรวงตรงกลางบ้าง มีแมลงในทุ่งนาเพิ่มขึ้นบ้าง คาดว่าเมื่อนำมาสีแล้วผลผลิตจะได้ไม่ถึง 80% และยังเป็นข้าวคุณภาพไม่ดี ด้วยเหตุนี้ตั้งแต่ปี 2018 เป็นต้นมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันพัฒนาข้าวสายพันธุ์ใหม่ เช่น “นิชิโนะคิราเมจิ” “ชินโนะสุเคะ” “ซางะบิโยริ” “เกงกิตสูกุชิ” ฯลฯ ข้าวสายพันธุ์ใหม่เหล่านี้สามารถทนต่ออุณหภูมิที่สูงกว่า 35 องศา ได้ให้ผลผลิตที่มั่นคงคาดว่าจากนี้ไปจะเริ่มเข้ามาแทนที่ข้าวสายพันธุ์เดิมรองรับปัญหาการขาดแคลนข้าวได้เช่นเดียวกับผักผลไม้อื่น ๆ ก็มีการพัฒนาพันธุ์กันอยู่อย่างต่อเนื่อง

▲ การเรียกชื่อวันอากาศร้อนของนักพยากรณ์อากาศ

ย้ายโรงบ่มสาเกจากฟุไปออกโกโด

มิจิซากุระ ซูโซ เป็นโรงบ่มเหล้าสาเก ที่เปิดทำการในเมืองนาทาทสึกาว่าจังหวัดกิฟุมาได้ 143 ปี ในปี 2020 เจ้าของกิจการรุ่นที่ 6 ได้ตัดสินใจย้ายโรงบ่มไปที่ตำบลอิงาซึกาว่าในฮอกไกโด เพราะนอกจากโรงบ่มเดิมจะเก่าชำรุดยากที่จะซ่อมแซมแล้ว หลายปีมานี้ยังต้องเผชิญกับปัญหาอุณหภูมิขึ้นสูงยากต่อการควบคุมการลดความร้อนของข้าวหนึ่งใหม่ ๆ ก่อนบ่ม รวมถึงการควบคุมอุณหภูมิของสาเกขณะบ่มท้ายสุดจึงตัดสินใจย้ายไปฮอกไกโดที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการบ่มสาเก นับเป็นการตัดสินใจที่อยู่บนการอยู่รอดของกิจการจริง ๆ

อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องบิน แวะไปซื้อเครื่องดื่มที่ร้านสะดวกซื้อขณะปฏิบัติงานได้

จากปี 2024 ที่ผ่านมา กรมตำรวจในหลายต่อหลายจังหวัดได้อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องบินสามารถแวะเข้าไปซื้อเครื่องดื่มที่ร้านสะดวกซื้อได้ ก่อนหน้านั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่จะเตรียมเครื่องดื่มติดตัวมาจากบ้านเลี้ยงที่จะแวะเข้าไปตามร้านค้าทั้งเครื่องบิน ด้วยความเกรงกลัวว่าประชาชนจะเข้าใจผิดว่าเลี้ยงงาน หากจะแวะก็ต้องสวมเสื้ออื่นทับด้านนอกหรือเปลี่ยนเป็นชุดไปรเวท แต่เมื่ออากาศร้อนมากขึ้นเช่นทุกวันนี้ บางครั้งน้ำชาที่เตรียมมาก็หมด เครื่องแบบที่สวมใส่ก็เป็นเสื้อแขนยาวรัดกุมเปลี่ยนลำบาก ผู้บังคับบัญชาจึงอนุญาตให้แต่งเครื่องแบบแวะเข้าไปได้ ปรากฏว่านอกจากประชาชนจะไม่ครหา แล้วทั้งประชาชนที่ไปจ่ายสินค้า และเจ้าหน้าที่ร้านสะดวกซื้อต่างรู้สึกปลอดภัยที่จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจแวะเข้ามาบ่อย ๆ

▲ geiko maiko-san พาถิ่นชั้นสูง/เกี้ยววาระลูกคำในตำบล Gion

ตำบลเกอิชา “ก๊อง” ในเกียวโตอนุญาตให้ เกอิโกะ ไมโกะให้บริการเกี้ยววาระร้านน้ำชา ในตำบลอิ

ทุกวันที่ 1 สิงหาคม เกอิโกะและไมโกะจำนวนราว 80 คน จากสำนักเกอิชาโคบุจะ แต่งตัวในชุดดำเต็มยศออกเดินคารวะตาม โอะจะยะ (ร้านน้ำชา) และโอคิยะ (โปรดักชั่น) ที่เรียงรายในตำบล เกอิชามักกล้านักท่องเที่ยวทั้งญี่ปุ่นและต่างชาติที่พากันมาห้อมล้อม กินโมโนน้ำหนักกว่า 10 กิโล เกี้ยวโอะโคะโบสูงกว่า 10 เซนติเมตร ทำให้พวกเธอร้อนกว่าคนทั่วไปมาก แต่เท่าที่ผ่านมาผู้ใหญ่ของ ตำบลก็ไม่เคยอนุญาตให้งดธรรมเนียมการคารวะรวมถึงการ สวมกิโมโนเต็มยศ แต่ในหน้าร้อนปีนี้ เป็นครั้งแรกในรอบหลาย

ร้อยปีที่พวกเธอได้รับอนุญาตให้ให้บริการแท็กซี่ได้ ดังนั้น เมื่อวันที่ 1 สิงหาคมปีนี้จะเห็นพวกเธอแยกย้ายกันมาทีมละ 4-5 คนในแท็กซี่ คันเล็กบ้าง คันใหญ่บ้างกระนั้นก็ยังต้องลงจากแท็กซี่ในหลายจุด แห่งโอโหลโคลย้อยกันไปตาม ๆ รอยยิ้มเลื่อนรางไปเรื่อย ๆ

โรงเรียนรัฐบาลตั้งแต่ประถมถึงมัธยมปลายใช้ เครื่องปรับอากาศในห้องเรียนกันเกือบ 100%

หลังปี 2018 เป็นต้นมา โรงเรียนรัฐบาลตั้งแต่ประถมถึง มัธยมปลายทยอยติดตั้งเครื่องปรับอากาศเพื่อแก้ปัญหาอากาศ ร้อนกันตาม ๆ จากผลสำรวจของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ณ เดือนกันยายน 2024 99.1% ของโรงเรียนประถมและมัธยมต้น 99.4% ของโรงเรียนมัธยมปลายในญี่ปุ่นติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ในห้องเรียนแล้ว อย่างไรก็ตามยังมีหลายโรงเรียนที่ยังไม่ติดตั้ง เครื่องปรับอากาศในโรงยิมหรือห้องเรียนพิเศษ คาดว่าเพื่อป้องกัน เด็กป่วยจากโรคลมแดด โรงเรียนต่าง ๆ จะทยอยติดตั้งเครื่องปรับ อากาศในทุกส่วนของโรงเรียนต่อไป นอกจากจะช่วยป้องกันโรค ลมแดดแล้วเครื่องปรับอากาศยังช่วยให้เด็ก ๆ ตั้งใจเรียนได้ดีขึ้น อีกด้วย

อากาศ อุณหภูมิ สภาพแวดล้อมเปลี่ยน คนเราก็ต้องเปลี่ยน การดำเนินชีวิตพร้อม ๆ กับพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันตามไปด้วย อย่างไรเสียก็ยากที่จะเอาชนะธรรมชาติได้

